

Nieuw gedeelte loopt naadloos over in bestaande woning

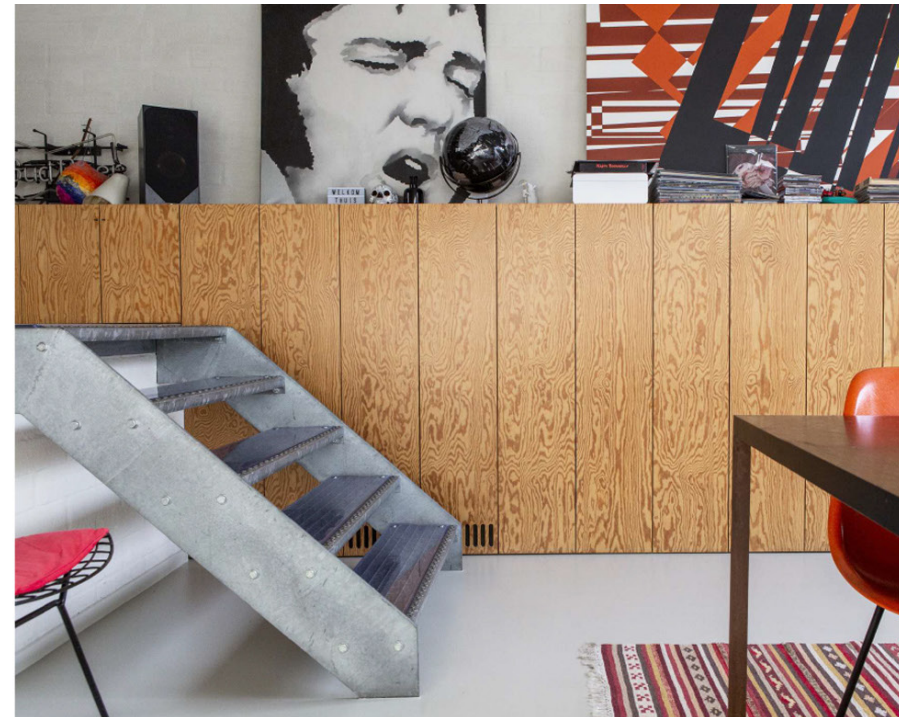
Discrete uitbreiding

Zeventien jaar na de oorspronkelijke oplevering breidde architect Niklaas Deboutte zijn woning uit met een extra bouwlaag. De ingreep is nauwelijks zichtbaar.

AGNES MUS, FOTO'S ALEXANDER MEEUS

Deboutte: 'Ik heb altijd een tuin gewild, ik vind het belangrijk dat ik de seizoenen kan zien.'

Het niveauverschil tussen zit- en eethoek wordt verbonden door één doorlopend kastmeubel in multiplex.

Deboutte: 'Ik heb altijd een tuin gewild, ik vind het belangrijk dat ik de seizoenen kan zien.'

Low budget

In 1999 kocht Niklaas Deboutte een smal perceel in een rustige straat in de Antwerpse Sint-Andriesbuurt. Samen met Christa Dewachter ontwierp hij de woning, die ze in 2001 opleverden. Voor het ontwerp was de vorm van het perceel doorslaggevend. De muur achteraan was bijna 6 meter hoog en het perceel was amper 5,40 meter breed. De combinatie van de smalle gevel en de hoge muur creëerde een gevoel van benauwdheid, dus beslisten ze de tuin naar boven te brengen en met semisplitlevels te werken.

De woning was een low-budget-project, opgevat als een doos om in te groeien. De fundering en de indeling moesten in orde zijn, de rest kon later nog aangevuld worden. De kasten en de huidige keuken in de leefruimte stonden er niet wegens te duur – Deboutte bouwde aanvankelijk zelf een keuken voor 150 euro. De echte keuken kwam er een zestal jaar later, net als de badkamer. 'De eerste jaren hebben we het zonder gedaan', vertelt Deboutte. 'In een kleine extra ruimte in de traphal, ter hoogte van de slaapruiimte, hing de wastafel met een spiegel erboven en in een afgeschermd hoek stond een douche.'

Binnen- en buitenmuur

Aan de rechterkant van het perceel stond een oude scheidsmuur met onregelmatige bakstenen. Hij was zo onstabiel dat hij niet als draagmuur kon dienen. 'Ik moest hoog bouwen en wilde zo weinig mogelijk muren zetten vanwege het smalle perceel. Normaal heb je een spouw van een viertal centimeter en bouw je daarnaast de nieuwe muur', licht Deboutte toe. 'Ik vond dat veel geld voor een muur die nergens toe dient. Toen kwamen we op het idee om die nieuwe draagmuur niet op 4 cm, maar op 80 cm van de oude muur te zetten.' De ruimte ertussen gebruikte Deboutte om er de schachten, het sanitair en de trap te installeren. De koepels in het dak en de metalen roosters op de gegalvaniseerde trappen zorgen voor daglicht en sfeer in de trappenhal. De transparante roosters zijn mooi, maar niet fijn voor naaldhakken of blote voeten, dus kwam er een doorschijnende folie over de treden.

Buitenkamer

Een brede deur biedt toegang tot de inkomhal, die ook dienstdoet als stalling voor vier motorfietsen en enkele gewone fietsen. Via de open trap kom je een half niveau hoger terecht. Een uitzonderlijk hoge deur biedt toegang tot de leefruimte.

Die vormt één open ruimte met aan de tuinkant de kook- en eetruimte die doorloopt in de stadstuin. Binnen en buiten zijn gescheiden door een hoge draaideur. Deboutte: 'Ik heb altijd een tuin gewild. Die hoefde niet groot te zijn maar ik vind het belangrijk dat ik de seizoenen kan zien. Eigenlijk is het meer een buitenkamer, het terras is even groot als de eetruimte.' De hoge zijmuren geven het terras de allure van een patio. De sfeer is intiem, er is geen inblik.

De zithoek bevindt zich aan de andere kant, een half niveau hoger, wat door de lagere plafondhoogte resulteert in een intiemere sfeer. Van hieruit valt de cascade van de ruimtes op. Het niveauverschil wordt horizontaal verbonden door één doorlopend kastmeubel in multiplex.

Ruwbouw is afbouw

Door extra aandacht te besteden aan de ruwbouw, worden bepaalde af-

werkingslagen overbodig. Dat maakt het bouwproces economischer. De woning is heel rudimentair gebouwd, alle muren bleven in zicht metselwerk en werden gekaleid. 'Twintig jaar geleden was kaleien hier nog redelijk onbekend', aldus Deboutte. 'Ons bureau heeft het basisrecept nog gekregen van wijlen dom Hans van der Laan. Wij hebben er een product aan toegevoegd waardoor het kaleisel makkelijker uitsmeert, waterafstotend is en meer kleeftkracht heeft. Het mengsel bevat geen kleurpigment, het gebroken wit is de kleur van cement en rijnzand.'

De woning is bescheiden, maar bevat enkele theatrale elementen. Het zijn net die elementen die de woning optillen uit het alledaagse. Zoals de hoogte van de leefruimte, die Deboutte beklemtoonde door de hoge deur. Behalve een stukje theater, blijkt het ook een rationele oplossing. Deboutte: 'Bovenaan zit een ringbalk, die alles verbindt. Als je de deur lager maakt, moet je ergens in die muur nog een lateibalk steken om het deurgat te maken, terwijl nu alles afgewerkt is op die ringbalk. Net als de deur zitten ook de ramen en de keuken eronder.'

Voor Deboutte is het creatieve onlosmakelijk verbonden met het technische: 'Als het alleen maar over esthetiek gaat, is het niets voor mij, maar met alleen vakmanschap ben ik ook niet tevreden.'

Tijdloos

Door het eenvoudige grondplan kon Deboutte met beperkte ingrepen een verdieping aan de woning toevoegen. We halen er de term 'tijdloos' voor van stal, want het nieuwe niveau is een exacte kopie van de oorspronkelijke slaapkamerverdieping met twee slaapkamers en tussen in een badkamer. In de nieuwe badkamer is het bad door een inloopdouche vervangen, voorts bleef alles hetzelfde. De lage kast is vervangen door een nieuw exemplaar, maar aan het ontwerp veranderde niets.

Tijdens de uitbreiding maakte Deboutte van de mogelijkheid gebruik om een aantal renovaties te doen in de bestaande woning. De vloeren kregen een nieuwe bovenlaag in polyurethaan. De muren werden opnieuw ge-

Door extra aandacht te besteden aan de ruwbouw worden bepaalde afwerkingslagen overbodig. Dat maakt het bouwproces economischer

kaleid volgens hetzelfde procedé.

En er kwamen overal in de woning nieuwe ramen. Deboutte: 'Omdat ik in de uitbreiding toch al nieuwe ramen moest steken, kon het allemaal in een moeite.' Geen overbodige luxe, want de oude ramen boden zonder thermische onderbreking amper isolatie. Deboutte liet ze vervangen door nieuwe ramen die er hetzelfde uitzagen. De aankoop en het vervangen van het buitenschrijnwerk waren de duurste ingrepen van de renovatie. Vooral de deur naar de tuin: zo'n hoge draaideur kan alleen maar in staal uitgevoerd worden. Deboutte: 'Maar daarover wilde ik toen en nu echt geen compromissen sluiten.'

Toekomstrapport

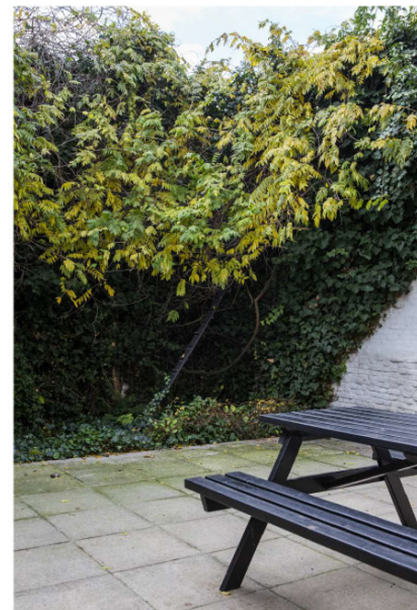
- Renovatie en uitbreiding van compacte rijwoning
- Een rijwoning heeft weinig thermisch verlies
- Positieve mobiscore

- Geen hernieuwbare energie
- De woning heeft alleen een trap, dat kan de toegankelijkheid bemoeilijken

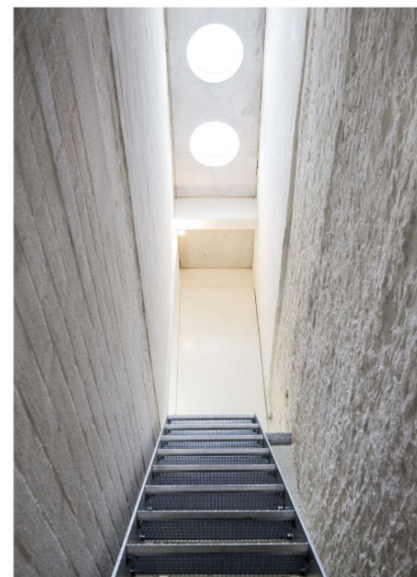
De badkamer werd pas na zes jaar geïnstalleerd.

Er is geen inblik op het terras door de hoge muren.

De inkomhal doet ook dienst als stalling voor vier motorfietsen.

De koepels in het dak zorgen voor daglicht in de trappenhal.